

KLAUS IOHANNIS

PAS CU PAS

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
CAPITOLUL I. Anii de formare	
<i>Copilăria pe Strada Cetății</i>	9
<i>Adolescent în comunism</i>	14
<i>Primii ani ca dascăl</i>	21
<i>Educația: cea mai prețioasă șansă</i>	25
<i>Ucenicia într-ale politiciii: FDGR</i>	31
<i>Față în față cu presa: respect pentru curiozitatea genuină.</i>	41
CAPITOLUL II. Comunitatea aleasă	
<i>Administrație din pasiune</i>	44
<i>Primii pași către proiecte de proporții. Investiția în Sibiu</i>	50
<i>Despre farmecul baroc al Sibiului.</i>	55
<i>Orașul care le răspunde oamenilor</i>	58
<i>Armonia urbană: fântâni și spații deschise</i>	60
<i>Un oraș pentru biciclete</i>	63
<i>Tradiții sibiene: plăcerea bunului gust</i>	66
<i>Sibiul și criza economică. O excepție fericită.</i>	69
<i>Cultura ca mod(el) de viață.</i>	72
<i>Sibiu, orașul fără granițe</i>	76
<i>Cum devine cunoscut un loc frumos</i>	80
<i>Despre Sibiu, în America</i>	82
<i>Alai de sărbătoare: Sibiul festiv.</i>	86
<i>Ce înseamnă un oraș primitor</i>	91

<i>Cartierele: ofensiva modernizării</i>	93
<i>Prioritățile dintotdeauna: spitale și școli performante</i>	99

CAPITOLUL III. Cea mai frumoasă capitală

<i>Capitala Culturală Europeană: triumful schimbării</i>	106
<i>Cum s-a construit o Capitală</i>	109
<i>O relație de sute de ani: Sibiu-Luxemburg</i>	112
<i>O primărie care calmează</i>	119
<i>Sibiul renăscut</i>	123
<i>Un concept pentru ca totul să meargă ceas</i>	128
<i>Cultura: demonstrație de excelență</i>	130

CAPITOLUL IV. Decizii pentru viitor

<i>Primii pași în politica mare</i>	134
<i>Alături de PNL, în opoziție</i>	141
<i>Dreapta solidară: consolidarea marelui</i>	
<i>Partid Național Liberal</i>	144
<i>Drumul către prima funcție în stat</i>	151
<i>Pentru o campanie cu prestanță: proiecte, nu scandaluri</i>	154
<i>Un proiect de anvergură: prosperitate și respect pentru lege</i>	159
<i>Relația cu Familia Regală. Despre rostul protocolului</i>	161
<i>Un președinte mediator și echilibrat. Un nou model</i>	
<i>de conduită publică</i>	162
<i>Împotriva migrației politice</i>	166
<i>O misiune urgentă: reforma sistemului de educație</i>	169
<i>Practici curate, instituții depolitizate</i>	172

CAPITOLUL V. Idei în acțiune. Despre lucrul bine făcut

<i>Respect pentru individ. Domnia legii</i>	177
<i>Pentru o administrație performantă: descentralizare</i>	
<i>și regionalizare</i>	182
<i>Orientarea în politica externă: axele de referință</i>	187
<i>Securitatea energetică: pentru implicarea</i>	
<i>comunităților locale</i>	192
<i>Economia liberală, garant al prosperității</i>	198
<i>România lucrului bine făcut</i>	205

CAPITOLUL I

ANII DE FORMARE

Copilăria pe Strada Cetății

Se spune că oamenii sunt legați de locurile în care aleg să trăiască prin fire care, de multe ori, le rămân lor înșile ascunse. Despre Sibiu pot să spun că este locul din care am pornit și, în același timp, locul la care am revenit: nu din comoditate, ci pentru că, trăindu-mi aici copilăria și adolescența, mi-am dat seama că Sibiul este orașul cu care am cele mai multe afinități. Este orașul în care am găsit mereu același calm pe care ceilalți l-au observat și la mine, este un oraș în care ordinea a reprezentat o regulă nescrisă, una pe care și eu mi-am însușit-o. Și din familie, și de la școală. Istoria breslelor, istoria meșteșugarilor și a cărturarilor care au ridicat Sibiul la rangul de oraș multă vreme înfloritor și puternic vorbesc toate despre valori pe care le-am prețuit, la rândul meu: buna-credință, disciplina, bucuria de a duce un lucru până la capăt, armonia din jur.

Am crescut pe străzile vechi, din apropierea Centrului istoric. Nu cred să fie zid sau cotlon pe care să nu-l fi descoperit atunci. Erau vremuri în care copiii încă puteau să alerge liberi pe străzi, fără să fie nimeni îngrijorat că li s-ar putea întâmpla ceva. Și niciodată nu s-a întâmplat nimic, cu niciunul dintre noi. În afara acestui sentiment de bucurie și de libertate, nu-mi amintesc foarte multe lucruri din

copilărie. Centrul istoric, care a fost practic locul de joacă preferat pentru mine și pentru ceilalți copii din împrejurimi, nu mi s-a părut pe atunci că ar fi fost ceva deosebit. Pentru mine, acea zonă era, pur și simplu, mediul în care am crescut. Probabil ca mulți alți oameni, am considerat că peste tot este la fel ca acolo unde locuiești. Până la proba contrarie. A durat destul de mult până când mi-am dat seama că zona în care am copilărit este una foarte specială — cel puțin prin arhitectură și prin istorie — și că se compară cu puține alte locuri. Mulți își imaginează, probabil, că această conștientizare se produce devreme, dar în cazul meu nu a fost deloc așa.

Nu înseamnă că nu am amintiri foarte plăcute din copilărie, inclusiv despre casa în care am locuit atunci, chiar dacă aceasta nu avea nimic senzațional. Părinții mei au fost oameni simpli, fără funcții: mama a fost soră medicală, fără apartenență politică, iar tata a fost tehnician la o întreprindere. Îmi amintesc cele două încăperi, în care am locuit o perioadă, dintr-o casă care mai există și astăzi, pe strada Papiu Ilarian colț cu Tipografilor. Stăteam împreună cu mama, tata, sora mea, Krista (cu patru ani mai mică decât mine), și bunicii. Desigur, nu a fost ușor să ne gospodărim într-un spațiu atât de mic, dar la vârsta aceea astfel de lucruri nu mi se păreau o problemă. Cu bunicii am avut o relație foarte bună, ca orice copil normal. Eram o familie obișnuită și nu am avut o copilărie cu conflicte sau cu mari probleme.

Cu toate acestea, este dificil pentru mine să mă refer la casa părintească într-un mod emoționant, cum fac majoritatea oamenilor care își amintesc de locul în care au copilărit. Propriu-zis, casa părintească nu a existat. Am stat cu chirie și ne-am mutat de mai multe ori. Poate că multora li se pare un lucru neobișnuit pentru acele vremuri, când majoritatea familiilor erau legate de o casă, fie ea și casa bătrânească, în care locuiau mai multe generații. Dar așa a fost viața mea. Fiecărui om viața lui i se pare normală. Nu cunosc pe nimeni căruia i s-a părut anormală viața proprie. Însă, chiar dacă mi-am schimbat destul de des adresa, am locuit mereu destul de aproape de Centru: pe Papiu Ilarian, apoi pe Centumvirilor, pe urmă pe Strada Pedagogilor, mai la periferie, apoi la bloc, cu soția, pe Strada Școala de Înot și, de 20 de ani, stau pe Strada Bălea, la numărul 29.

Din perioada în care am locuit pe Papiu Ilarian, în prima casă în care am stat, îmi amintesc cu plăcere locurile de joacă din Parcul Cetății, aflate practic la doi pași de casă. Noi, copiii, ne simțeam foarte bine acolo. Eram lăsați liberi și, după ce ne terminam temele, ieșeam pe stradă sau în parc și ne întorceam abia seara. Eram copii din toate comunitățile, într-un mediu foarte amestecat. Ne jucam în jurul zidurilor de fortificație, băteam străzile din jur și ne cățărăm peste tot pe unde puteam. Inclusiv în Turnul Sfatului, inclusiv în Turnul Bisericii Evanghelice. Atunci le-am cercetat prima dată, înainte chiar să le cunosc bine istoria.

Circulă o legendă comică în legătură cu Turnul Bisericii Evanghelice, pe care sibienii o cunosc bine și pe care am ajuns să o cunosc la rândul meu. Este una dintre numeroasele legende legate de locurile și de istoria Sibiului. Se spune că, mândri din fire, sibienii ar fi vrut să construiască cel mai mare turn din Transilvania. Auzind ei că în Bistrița s-ar afla cel mai înalt turn de biserică, au trimis iscoade să-l măsoare, ca să-l poată depăși. Numai că, după un drum lung, meșterii trimiși s-au așezat la un pahar și, din vorbă în vorbă, și-au dat pe față scopul. Bistrițenii, ca să le joace o festă, le-au scurtat cam cu 2 m funia cu care măsuraseră înălțimea turnului. Și așa se face că Turnul Bisericii Evanghelice din Sibiu are în jur de 73 m, iar cel din Bistrița a rămas în continuare cel mai înalt turn din Transilvania, cu 75 m. Pentru noi, copiii, un turn înalt era la fel de bun ca oricare altul, iar Sibiul găzduiește suficiente turnuri cât să-i dea oricărui copil senzația că are o lume întreagă de cucerit. Urmau apoi vacanțele, cu veri lungi, cu plecări și cu toate acele jocuri pentru care nu aveam nevoie de mai mult decât de strada pe care ieșeam și de orele lungi, din iunie până în septembrie. Mi-am petrecut multe vacanțe la ceilalți bunici ai mei, la țară, în Bradu, lângă Sibiu. Luam parte la viața familiei de acolo: mergeam cu ei la câmp, la fân, îngrijeam animalele, făceam tot ce se face într-o gospodărie țărănească. Acolo mi-am petrecut multe vacanțe, cam până pe la zece, doisprezece ani. Din păcate, România rurală nu s-a schimbat fundamental de pe vremea când am fost eu copil, iar aceasta este una dintre marile probleme ale țării. Cunosc foarte bine tipologia oamenilor de la țară, am fost la țară și foarte recent, nu numai în copilărie, iar

oamenii de acolo au o putere de pătrundere cu adevărat rară. Nu sunt oameni pe care să-i poți plimba cu vorba.

În Sibiu, în cartierul în care am copilărit, lângă Strada Cetății, trăia o comunitate foarte amestecată, nu doar sași. Pe vremea aceea existau destul de mulți sași în oraș, însă comunitatea nu a avut o preponderență săsească. Erau foarte mulți români și, de altfel, majoritatea prietenilor cu care ieșeam la joacă erau români. La școală a fost altceva. Și la grădiniță, și la școală am fost înscris la secția germană, unde învățam, la vremea respectivă, aproape numai copii de etnie germană. Am mers la școli din Centru, considerate pe atunci ca fiind școli de cartier. Și la grădiniță, și la școală am avut colegi români, însă foarte puțini. Clădirea școlii la care am mers în primele două clase există încă, dar de mult timp acolo funcționează o școală specială.

Prima stradă pe care am locuit, Papiu Ilarian, este una dintre vechile străzi ale Sibiului. Cum intri pe ea, din Strada Cetății, după ce treci de Turnul Olarilor, dai de casa în care a trăit Radu Stanca. În prezent, strada este acoperită cu piatră cubică și are aceleași clădiri solide, case vechi, umbrite de copaci, majoritatea din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, multe marcate astăzi ca monumente istorice. Sunt și câteva case cu lucarne, cu acei faimoși „ochi” ai Sibiului, care te urmăresc aproape de pe fiecare stradă. Sunt și clădiri cu ganguri, unele având curți interioare. Multe dintre ele păstrează încă mici detalii salvate din epocile trecute: un amănunt de feronerie interesant meșteșugit, ferestrele cu tăietură clasică, în dreptunghi, sau obloanele verzi, cum se pot vedea peste tot în Sibiu. Toate acestea sunt lucruri pe lângă care am trecut zilnic, amănunte pe care, de multe ori, rutina și timpul le șterg. Nu le-am acordat o atenție specială atunci când am crescut înconjurat de ele. În timp, am învățat să le descopăr și să le apreciez, ca pe multe alte trăsături și detalii ale orașului.

La școală mergeam de foarte multe ori singur, alteori mă mai întâlneam cu câte un coleg pe drum, dar școala s-a aflat mereu foarte aproape de casa mea: efectiv în celălalt capăt al străzii, la cinci minute de mers pe jos. Apoi m-am mutat la altă școală, la șapte minute de mers. Nici dascălii noștri și nici părinții nu au fost deosebit de severi cu noi. Dar știu că la noi în casă a fost întotdeauna ordine, la fel și la

școală, așa că presupun că de aici mi s-a format acest spirit. Nu știu cum au fost părinții altora. Ai mei nu au fost deosebit de stricți sau de severi. Nici nu aș lega atitudinea lor și valorile pe care ni le-au transmis nouă, copiilor, de o moștenire etnică deosebită. Nu cred în așa ceva. Cred că fiecare individ este unic în felul său și că astfel de calități se capătă mai degrabă prin educație decât prin moștenire. În cazul meu, nu a lipsit niciodată organizarea, de atunci și până acum. Foarte puține au fost momentele care să mă fi luat pe neașteptate, însă chiar și atunci am reușit cumva să mă pun la punct destul de repede. Țin minte că ne-am implicat, și eu, și sora mea, în treburile gospodăriei, copii fiind, dar nu cu mare entuziasm. Părinții nu ne-au cerut lucruri extraordinare, ci sarcini simple: să ne facem ordine în cameră, în lucrurile noastre, deci rugăminți absolut banale. Acum, sunt un fanatic al organizării, inclusiv la nivel personal: îmi organizez și viața cotidiană, și parcursul public, orice ar însemna acest lucru. Într-o zi, într-o lună, într-un an, într-o viață. Cred că sunt un pic perfecționist din acest punct de vedere, iar cei din jurul meu se adaptează, fiecare cum poate, la această exigență.

În ultimii ani, de când am ajuns persoană publică și am tot mai multe responsabilități, nu mai am un program foarte previzibil. Sunt zile când trebuie să mă trezesc la 4 dimineața ca să ajung la 10 în București și sunt zile când mă scol la 7 ca să ajung la 8 la birou. Nu mai există ceea ce se cheamă „un program tipic”. Dar ordine, da. În cazul meu, până și o zi fără program oficial seamănă destul de mult cu una cu program oficial, doar că este mai scurtă! Într-o astfel de zi, am program de casă: mă ocup de grădină, fac mici reparații în casă; când sunt norocos, merg în excursii sau am întâlniri cu prietenii, ca orice om.

Trebuie să recunosc: dintotdeauna mi-a plăcut să lucrez ceva manual. Cu rezultate rezonabile pentru un amator. Nu sunt un tip extrem de îndemânat, dar nicidecum stângaci. Mi-a plăcut să meșteresc mereu câte ceva, dar nu mi-am dezvoltat niciodată un hobby propriu-zis. Pot să repar orice prin casă, prin grădină, prin pivniță. Când a fost nevoie, mi-am pus singur faianță și gresie în baie, în apartamentul în care m-am mutat cu soția după ce ne-am căsătorit. Pot să lucrez cu lemn,